

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 27.10.1962, sp. zn. 2 Cz 73/62, ECLI:CZ:NS:1962:2.CZ.73.1962.1

Číslo: 10/1963

Právní věta:

Vedoucí oddělení práce a mzdy, do jehož funkční náplně nespadá kontrola přítomnosti zaměstnanců na pracovišti, neodpovídá za škodu vzniklou podnikem tím, že zaměstnancům byla neoprávněně vyplácena odměna za práci přes čas.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 27.10.1962

Spisová značka: 2 Cz 73/62

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem, Smlouvy

Předpisy: 71/1958 Sb. § 2
§ 6

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Uherském Hradišti uznal žalovaného, bývalého vedoucího oddělení práce a mzdy žalovaného účastníka, povinným zaplatit žalobci částku 750,- Kčs, jako náhradu škody, která žalobci vznikla ve výši 2154,88 Kčs tím, že občanským strážným žalobce byla v době od ledna 1957 do května 1958 neoprávněně vyplácena mzda za neodpracované přesčasové hodiny.

Krajský soud v Brně rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalovaný byl zavázán zaplatit žalobci pouze 431,17 Kčs, a ve zbytku byla žaloba zamítnuta.

Krajský soud posuzoval odpovědnost žalovaného za vzniklou škodu podle ustanovení § 2 zák. č. 71/1958 Sb. Žalovaný dopustil se podle názoru krajského soudu nedbalosti takto: žalovaný v lednu 1957 zjistil, že občanským strážným není ve smyslu směrnic ministra národní obrany č. 7943/MN z r. 1956 poskytováno za dvě pracovní hodiny týdně, odpadnuvší v důsledku zkrácení pracovní doby na 46 hodin týdně, vyrovnání ve výši jedné dvacetičetiny celkového výdělku, dosaženého v pravidelné pracovní době 46 hodin týdně; zavedl proto vyplácení tohoto vyrovnání. Přitom nezkoumal, zda a jakým jiným způsobem nebyl dosud občanským strážným vyplácen rozdíl, aby zkrácením pracovní doby neměli nižší plat a nebyli připraveni o výhody poskytnuté pracujícím z rozhodnutí strany a vlády

zákonem č. 45/1956 Sb. Když žalovaný zjistil, že podle směrnic MNO není jedna třiadvacetina strážným vyplácena, měl se hlouběji zabývat tím, zda nedošlo k jiným závadám, zejména zda občanští strážníci nedostávají toto vyrovnání jinou formou, když si na nějaké zkrácení na mzdě nestěžovali.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti předsedy Nejvyššího soudu, že tímto rozsudkem krajského soudu byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Předpokladem odpovědnosti zaměstnance za škodu, způsobenou při výkonu zaměstnání je, že škoda vznikla porušením zaměstnancova závazku (§ 2 odst. 1 zák. č. 71/1958 Sb.).

Krajský soud shledal porušení závazku žalovaného v tom, že žalovaný při výkonu své funkce vedoucího oddělení práce a mzdy se dopustil nedbalosti, která měla za následek vznik škody. Krajský soud se však v této souvislosti měl zabývat další otázkou, zda žalovaný mohl předvídat škodlivé následky, zejména, že strážníci, jímž měla být vyplácena odměna ve výši jedné třiadvacetiny celkového výdělku dosaženého v pravidelné pracovní době 46 hodin týdně, budou si i nadále zvyšovat počet odpracovaných hodin vyznačováním přítomnosti na píchacích kartách počtem neodpovídajícím skutečnosti. Kdyby si krajský soud takovou otázku položil, musel by dojít nejen k závěru, že do funkční náplně vedoucího oddělení práce a mzdy nespadá kontrola přítomnosti pracovníků žalobce, ale i k dalšímu závěru, že u vedoucího oddělení práce a mzdy nelze klást požadavek takové předvídatosti, která by poskytla možnost odhalit nesprávné jednání třetích osob. Nelze proto na něm ani požadovat, aby nesl hmotné důsledky toho, že takové možné následky nepředvídal.

Avšak ani otázka příčinné souvislosti mezi jednáním, resp. opomenutím žalovaného a vzniklou škodou, která je předpokladem odpovědnosti zaměstnance, nebyla krajským soudem vyřešena do všech důsledků. Kdyby se krajský soud touto otázkou zabýval, nemohl by dojít k závěru, že jednání, resp. opomenutí žalovaného mělo za následek vznik škody. Škoda vznikla žalobci totiž nikoliv tím, že žalovaný - ať již bylo lze jeho vědomost o možných důsledcích předpokládat, či nikoli - se hlouběji nezabýval otázkou, zda občanští strážníci nedostávají vyrovnání mzdy jinou formou, ale tím, že strážným byla vyplácena vyšší mzda než ta, která jim příslušela.

Tato vyšší mzda byla strážným vyplácena proto, že strážníci zaznamenávali na píchacích kartách svoji přítomnost na pracovišti v rozporu se skutečným stavem. Škoda vznikla tedy v důsledku nesprávného, ať již úmyslného či nedbalostního jednání strážných a strážníci byli také na úkor žalobce neprávem obohaceni. Žalobci proto vznikl nárok na vrácení přeplatků na mzdě proti strážným, kteří jednak v důsledku nesprávného označování přítomnosti předstírali vyšší počet odpracovaných hodin, jednak se také skutečně na úkor žalobce neoprávněně obohatili. Je v souladu se socialistickým právním cítěním, aby náhrada škody byla požadována především na škůdcích samotných, jímž vzešel z jejich jednání neoprávněný prospěch, a nikoliv na osobách, které obohaceny nebyly.

Jestliže tedy krajský soud ve svém rozhodnutí dospěl k opačným závěrům, porušil zákon v ustanovení § 93 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 2 zák. č. 71/1958 Sb.